

Det rammer halvdelen af vælgerne: Hvem vil gøre noget for mænds sundhed?

Svend Aage Madsen

forskningsleder på Rigshospitalet og formand for Forum for Mænds Sundhed, Fjenneslev

Der er snart folketingsvalg, og sundhedspolitik ser ud til at blive et centralt tema. Hvilket vist er en god idé, eftersom Danmark i den nyeste opgørelse af levetid ligger under det europæiske gennemsnit, og hvor Danmark kun kan slå lande som Tjekkiet og Albanien.

Nogle partier er kommet med udspil – andre venter vi stadig på.

Så mens vi venter på slaget om Danmarks bedste sundhedspolitik, er det værd at gøre opmærksom på, at den danske regering for nylig gav sin støtte til verdens første vedtagne strategi for mænds sundhed. Den vedtog WHO-Europa på sit regionsmøde den 19. september i år, hvor WHO's "patron", kronprinsesse Mary, talte varmt for den sag.

Med den danske regerings anbefaling opfordres medlemslandene og landenes sundhedsmyndigheder til at gøre særligt dette:

1. Tænk køn ind i sundhedspolitikker og -strategier for fysisk og mental sundhed og trivsel hos mænd.

2. Prioriter at gøre noget ved de forhold, der udsætter mænd for sundhedsrisici, og som giver dem så stor dødelighed.

3. Indret sundhedssystemet, så tjenesterne også passer til mænd i alle aldre

Det gælder desværre for alle opfordringer, at Danmark er på bar bund. Det sker aldrig, at fx kræftpakker, diabetesbehandlingsplaner mv. har fokus på køn og på at gøre noget specifikt ved mænds større forekomst og en endnu større dødelighed af stort set alle sygdomme. Selvom vi har kendt til uligheden i mange år.

Når det gælder nedbringelse af de forhold, der udsætter mænd for sundhedsrisici, er trafikpolitik vel det eneste sted, der har været specielt fokus på mænd. Men når det gælder sundhedspolitik, er der intet specifikt gjort.

Tag fx diabetes type-2, som mange forskere og myndigheder

har gjort opmærksom på, er en sygdom der vil ramme flere og flere i de kommende år, og som vil blive en stor byrde for samfundet i fremtiden. Denne sygdom rammer mænd 20 pct. hyppigere end kvinder, men mænd dør dobbelt så hyppigt af den.

Når mænd har en højere forekomst af mange sygdomme, hænger det

”

Det går mænd fire gange så dårligt, når de får kræft, som det burde. Og denne overdødelighed, som gælder alle sygdomme, har at gøre med mænds forhold til sundhedsvæsenet og sundhedsvæsnets forhold til mænd.

sammen med livsstil og en række andre faktorer som fx arbejdsmiljø. Men én ting er, at man får sygdomme, noget andet er, hvordan det går, når man har fået sygdommen. Og her går det altså mænd relativt meget dårligere end kvinder.

Det gælder ikke mindst det, som de fleste af os dør af, nemlig kræftsygdomme. Kræft forekommer ca. 7 pct. hyppigere hos mænd end kvinder, men mænd har 28 pct. større dødelighed.

Så det går mænd fire gange så dårligt, når de får kræft, som det burde.

Og denne overdødelighed, som gælder alle sygdomme, har at gøre med mænds forhold til sundhedsvæsenet og sundhedsvæsnets forhold til mænd.

Derfor er der rigtig gode grunde til at følge WHO's opfordringer, ved at folketing og sundhedsministeriet vedtager en overordnet sundhedspolitik for mænd, der lægger linjerne for, hvordan mænds overdødelighed kan mindskes.

Heri må der være konkrete mål

for nedbringelse af overdødeligheden for især de 25 pct. mænd med kort uddannelse og lav indkomst, som halter 10 år efter de bedst stillede mænd.

Dette må så udmøntes i kommuners og regioners sundhedspolitik.

Sundhedsstyrelsen må desuden samle op på, hvad der virker og tage initiativ til forskning og udvikling af virkningsfulde sundhedsindsatser rettet til især de kortuddannede mænd på områderne: mænds viden om symptomer, reaktioner på symptomer, brug af sundhedsvæsenet, kommunikation med sundhedspersonale, medvirken i rehabilitering mv.

Samtidig må det indgå i uddannelse af læger og sygeplejersker og andre sundhedsprofessionelle, at der findes kønsforskelle i sundhed og sygdomme.

Sådan kan vi her i landet imødekomme WHO's opfordringer. Hvilket partis sundhedspolitik vil indeholde disse elementer, som jo vedrører ca. halvdelen af befolkningen?